

ovšem již od 1. ledna 1921 zrušených) byl svou povahou a podstatou nárokem veřejnoprávním, o tom netřeba ztráceti slov.

Než závaznost matky žalobců není totožná se závazností žalobců, ba ani není stejného původu právního. Veřejnoprávní nárok na placení taxy příslušel státu ze zákona jen proti matce žalobců, nikoliv též proti žalobcům. Zaplatili-li žalobci částku, předepsanou matce z důvodu vojenské rodičské taxy přes to, že k tomu ze zákona nebyli povinni, ať již se tak stalo proto, aby zabránili dražbě svršků, neprávem prý jim zabavených, anebo proto, že se proti státu smlouvou zavázali k zaplacení zmíněné částky, jde vždy o poměr soukromoprávní, neboť žalobci nevystupovali ve vlastnosti jako příslušníci státního svazku k placení d á v k y ze zákona povinní, nýbrž jako soukromé osoby a z téhož důvodu nevystupoval ani stát proti žalobcům jako nositel výsostní moci.

Domáhají-li se proto žalobci vrácení zaplacených peněz z důvodu bezdůvodného obohacení, jde o nárok, který se nejen opírá o titul soukromoprávní, nýbrž také prýští z čistě soukromoprávního poměru mezi žalobci a státem, tedy o nárok soukromoprávní. Tomu-li tak, náleží ovšem zažalovaný nárok *ratione valoris* před okresní soud a proto jde o nezhojitelnou nepřislušnost dovolávaného soudu. Nepochybil proto odvolací soud, když žalobu odmítl, třebaš nelze souhlasiti s napadeným usnesením, pokud se tak stalo z důvodů nepřipustnosti pořadu práva.

V této příčině bylo proto napadené usnesení oprávněno, jinak však zamítnouti rekurs jako neodůvodněný.

R o z h o d n u t í n e j v y š š í h o s o u d u v B r n ě z e d n e 15. l e d n a 1931, č. j. R I 907/30-1. Václav Cícha.

Nepřipustnost pořadu práva pro žalobu pachtýře mýta proti soukromé straně o zaplacení mýtních nedoplatků.

První soud odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. Rekursní soud uznal na připustnost pořadu práva. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu z těchto důvodů:

Žalobce, jsa výběřčím mýta, povoleného obci k udržování mostu přes řeku Ohři, domáhá se na žalované firmě zaplacení nedoplatků mýta za čas od dubna 1929 do června 1930. I rekursní soud uznává, že oprávnění o b c e vybírati mýta a její další oprávnění převésti vybírání propachtováním na jinou osobu, náležejí nesporně do oboru v e ř e j n é h o p r á v a, upraveného v tomto případě českým zákonem ze dne 2. dubna 1867, čís. 32 zem. zák. V tom jest zajisté rekursnímu soudu přisvědčiti.

Rekursní soud uvádí však dále, že smlouva, kterou uzavřela obec s e ž a l o b c e m o propachtování mýtních poplatků, jest čistě soukromoprávním jednáním a že v důsledku toho jest i nárok ža-

lobcův, odvozovaný z toho, že soukromoprávního poměru a uplatňovaný proti žalované straně, nárokem soukromoprávním. Konečně uvádí rekursní soud, že pro otázku přípustnosti pořadu práva nezáleží na tom, že povinnost platiti mýtní poplatky je založena ve veřejnoprávních ustanoveních, jen když má přítomná rozepře za předmět »nepopíratelně soukromoprávní nárok«.

S těmito názory rekursního soudu nelze v této všeobecnosti souhlasiti a naopak jest přisvědčiti stěžovatelce, že jde o nárok veřejnoprávní.

Mýtní poplatky, jichž vybírání bylo obci podle zákona dříve zmíněného příslušnými správními úřady povoleno, jsou podle své povahy veřejnými dávkami. Kdo používá mostu, jako veřejné komunikace, jest povinen zaplatiti za to určitý poplatek podle schválené a vyhlášené sazby. Na této veřejnoprávní povaze mýtních poplatků nic nemění okolnost, že obec nevybírá mýta sama svým orgánem, nýbrž že vybírání přenesla na jinou osobu za určitou úplatu, a to smlouvou uzavřenou na základě vypsání ofertního řízení a podle pachtovních podmínek. Netřeba tu vůbec zkoumati, jaké právní povahy jest smlouva mezi obcí t. zv. pachtýřem či nájemcem mýta, protože taková smlouva nic nemůže změnit na právní povaze mýtních poplatků, jako veřejných dávek a protože nájemce mýta nemůže na těch, kdož jsou poplatkem povinni, dobývati jiné pohledávky, než které měla obec, od níž on své právo odvozuje. Krátce tím, že bylo oprávnění vybírati mýto přeneseno na soukromou osobu, nezmění se povaha veřejné dávky v soukromoprávní pohledávku. Podobnou zásadu vyslovil nejvyšší soud v rozhodnutí čís. 156 sb. m. spr., že cessí se nezmění právní povaha veřejnoprávního nároku v nárok soukromoprávní a v rozhodnutí čís. 3944 sb. n. s., že uznáním se nestává veřejnoprávní nárok nárokem soukromoprávním. Povinnost osob používajících mostu, aby zaplatily mýto, nemá svůj právní důvod ve smlouvě mezi výběřčím a obcí, nýbrž ve veřejnoprávních předpisech, podle nichž bylo správními úřady obci povoleno vybírati mýto. Rekursní soud chybuje v tom, že směšuje právní poměr mezi obcí a výběřčím s právním poměrem mezi výběřčím a osobami, které jsou poplatkem mýtným povinny.

Na této povaze vymáhaných veřejných dávek nemění nic ani okolnost, že jsou zažalovány nedoplatky vzešlé za delší dobu, neboť tím nepozbyly své veřejnoprávní povahy.

Právem tedy uznal první soud, že nenáleží tento spor na pořad práva. Vysvitne to v souzeném případě tím spíše, uváží-li se i meritorní námitka žalované strany, podle které jest mezi stranami sporné, zda mýtní poplatek za jednu jízdu traktorem činí podle tarifu 5 Kč či jen 1 Kč. Tyto úvahy stačily k odmítnutí žaloby a netřeba zkoumati, jakým způsobem by měl žalobce svůj nárok na zaplacení nedoplatků uplatniti (srv. také Pražák »Spory o při-

slušnost« z roku 1883, díl II., str. 272 až 274 a str. 348, jenž zastává o mýtních poplatcích tytéž názory).

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 2. března 1931, č. j. R I 119/31-1. Václav Cícha.

K otázce dvojího exekučního práva zástavního na movitostech.

Na movitých věcech povinného nabývají vymáhající věřitelé exek. zást. práva jich zapsáním do zájemního protokolu. Pro tutéž pohledávku může však vymáh. věřitel na těchže movitých věcech povinného míti jen jedno exek. právo zást. To plyne z povahy exek. práva zást. jako práva vedoucího k uspokojení vymáhané pohledávky věřitelovy. V tomto případě nabyta podle spisu exekučního soudu E VII 268/28 a E VII 1065/28 vymáh. věřitelka B. T. na těchže movitých věcech povinné strany exek. právo zást. pro svou pohledávku 4730 Kč 45 h s přísl. dvakrát, a to podle zájem. protokolu ze dne 1. února 1928 E VII 268/28 a dle zájem. protokolu ze dne 30. dubna 1928 E VII 1065/28. Exek. soud když zjistil, že toto dvojí zabavení svršků povinné stalo se pro tutéž pohledávku vymáh. věřitelky B. T., zrušil usnesením ze dne 9. května 1928 E VII 1065/28 exekuci na tyto svršky vedenou, ale nezrušil toto druhé zabavení svršků povinné jako materielně zákonu se příčí.

Soud rek. na rekurs vymáh. věřitelky B. T. zrušil rozhodnutím ze dne 25. V. 1928 R IX 437/28-5 toto usnesení soudu exek. proto, že dle jeho názoru ke zrušení exekuce z moci úřadu soud exek. nebyl pro nedostatek předpokladů §§ 14, 27 a 41 ex. ř. oprávněn. V důvodech svého rozhodnutí zabýval se sice rek. soud otázkou, zdali vymáh. věřitelka B. T. mohla dne 30. dubna 1928 vůbec nějakého zást. práva na svršcích povinné nabyti, ale přes to, že došel k závěru, že to nebylo možné, nezařídil nic, aby exek. právo zást. touto vymáh. věřitelkou dle zájemního protokolu ze dne 30. dubna 1928 E VII 1065/28 na svršcích povinné založené netrvalo formálně dále.

V tom smyslu, uvádí nejv. soud, rozuměti jest názoru soudu rek., vyslovenému v napadeném usnesení, že B. T. nepřestala býti v exekuci E VII 1065/28 vymáh. věřitelkou, že její dne 30. dubna 1928 pro její pohledávku 4730 Kč 45 h s přísl. nabyté exek. zást. právo nezaniklo, a že právo toto — když odpadla materielně právní překážka jeho existence, spočívající v tom, že pro tutéž pohledávku vymáh. věřitelky na těchže svršcích povinné bylo již jednou dne 1. února 1928 nabyto exek. zást. právo, které uplynutím doby zaniklo — nabylo své účinnosti, a že proto k němu při rozvrhu výmězku za exekučně zabavené svršky povinné mělo býti hleděno.

Tento názor soudu rek. potírá stěžovatelka poukazem na to,